

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2677/2023
01.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Александар Милутиновић, адвокат из ..., против туженог Дом за лица ментално ометена у развоју из Тутина, кога заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Краљеву, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3777/22 од 05.04.2023. године, у седници која је одржана дана 01.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3777/22 од 05.04.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног судау Новом Пазару, Судска јединица Тутин П1 255/21 од 11.07.2022. године, ставом I изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле и обавезан тужени да тужили, на име накнаде штете због неисплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада, за период од 01.07.2019. године до 31.05.2021. године, исплати појединачно опредељење месечне износе са законском затезном каматом од доспелости сваког износа до исплате, ближе опредељено у том ставу. Ставом II изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле и обавезан је тужени да тужили на име накнаде штете због неисплаћеног регреса за коришћење годишњег одмора исплати појединачно опредељење износе за 2019. годину, 2020. године и 2021. године са законском затезном каматом од доспелости сваког износа до исплате, ближе наведено у том ставу. Ставом III изреке, обавезан је тужени да тужили на име накнаде трошкова поступка исплати износ од 87.900,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Апелациони суд у Крагујевцу је пресудом Гж1 3777/22 од 05.04.2023. године, ставом првим изреке, преиначио пресуду Основног суда у Новом Пазару, Судска јединица у Тутину П1 255/21 од 11.07.2022. године, тако што је под 1. одбио тужбени захтев

тужиље којим је тражила да се обавезе тужени да јој на име накнаде штете због неисплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада за период од 01.07.2019. године до 31.05.2021. године исплати појединачно опредељење месечне износе са законском затезном каматом од доспелости сваког износа до исплате, ближе опредељено у том ставу; под 2. одбио је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени да јој на име накнаде штете због неисплаћене накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора исплати појединачно опредељење износе за 2019. годину, 2020. године и 2021. године са законском затезном каматом од доспелости сваког износа до исплате, ближе наведено у том ставу и под 3. обавезана је тужиља да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 39.000,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужиља је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20) и оценио је да је ревизија тужиље неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је запослена код туженог на радном месту ... са коефицијентом за обрачун плате од 7,43. У утуженом периоду, тужени је тужиљи обрачунавао плату тако што је коефицијент радног места множен са основицом за дати месец, а након увећавања по свим основама. У утуженом периоду, тужиљи је зарада исплаћивана у висини минималне зараде. Тужена у обрачунским листама плате тужиље није исказивала као посебну ставку накнаду за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора. Висина потраживања тужиље за утужени период утврђена је вештачењем од стране судског вештака економско – финансијске струке, а према критеријумима из Општег колективног уговора из 1997. године, који варијанту је суд прихватио.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом одредби члана 111. и 112. Закона о раду, закључио да у износу минималне зараде по дефиницији те зараде из члана 111. овог закона, не може да буде садржана накнада потраживаних трошкова, због чега је тужена дужна да тужиљи те трошкове исплати у износу утврђеним вештачењем.

Другостепени суд је становишта да су ове накнаде у складу са одредбом члана 4. Закона о платама у државним органима и јавним службама тужиљи биле урачунате у коефицијент и исплаћене кроз плату. Из наведених разлога, другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбене захтеве тужиље, као неосноване.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Законом о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19) прописан је начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Одредбом члана 3. став 1. тог закона, прописано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије. Према одредби члана 4. тог закона, коефицијент плате изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему и садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Законом о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе. Одредбом члана 2. став 1. тачка 1. те уредбе, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених из члана 1. који се примењује на запослене у основном образовању.

Одредбом члана 118. став 1. тач. 5. и 6. Закона о раду, прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, поред осталог и за исхрану у току рада, ако послодавац то право није обезбедио на други начин и на регрес за коришћење годишњег одмора. Притом, висина трошкова исхране у току рада мора бити изражена у новцу. Одредбе овог закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено (члан 2. став 2.).

Тужиља је запослена у Дому за лица ометана у менталном развоју, који представља јавну установу, па се на утврђивање и обрачун њене плате, као и накнада и додатака по основу рада, примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијарна примена Закона о раду прописана је само у случају када посебним законом, положај, права, обавезе и одговорности запослених нису другачије уређени. Како је одредбом члана 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама прописано да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, произлази да та одредба посебног закона искључује примену одредбе члана 118. став 1. тач. 5. и 6. Закона о раду, при чему и Посебним колективним уговорима за запослене у јавним службама није предвиђено њихово право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

С обзиром да је накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса у угуженом периоду тужиљи исплаћивана кроз коефицијент за обрачун њене плате, то тужиљи не припада право на додатну исплату потраживаних накнаде, без обзира на чињеницу да је плата исплаћивана у висини минималне зараде.

По становишту овог суда, кад не постоји важећи општи акт који предвиђа право запослених на исплату наведених накнада и при изричитој законској одредби да су те накнаде садржане у коефицијенту за обрачун плата, тужиљи као запосленом у јавној служби не припада право на ове накнаде у виду самосталног потраживања. Из тих разлога, наводима ревизије тужиље неосновано побија правилна примена материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1, 154. и 165. став 2. Закона парничном поступку.

Из наведених разлога, Врховни суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона парничном поступку.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**